

Nedsatt lungfunktion hos många äldre svenskar

KOL är en i stora stycken dold, okänd folksjukdom i Sverige. Det uppskattas att så många som 4 av 5 drabbade är omedvetna om sin sjukdom. Det handlar om att kanske 400 000 svenskar inte varit i kontakt med sjukvården eller fått en felaktig diagnos. Enligt Socialstyrelsen registrerades under åren 2010-2012 drygt 50 000 insjuknanden per år i KOL. Av dessa insjuknanden beräknades att 40 % är rökrelaterade. Rökstopp är av högsta prioritet vid KOL eftersom det kan bromsa den obotliga sjukdomsprocessen med förträngning av små luftrör och nedbrytning av lungblåsor. Varje år dör nästan 3000 personer till följd av KOL och omkring 90 % av dessa dödsfall kan hänföras till egen rökning. För att förstå den fulla bilden av KOL så är befolkningsbaserade studier ett viktigt redskap.

I en nyligen publicerad studie av drygt 2000 invånare i Skåne i åldern 60-95 år indikerade en spirometriundersökning i början på 2000-talet att 26 % av populationen hade avvikande resultat det vill säga att man på en sekund andades ut mindre än 70 % av maxvolymen.

Om mer strikta diagnoskriterier tillämpades – med justering för att parametrar som ålder, kroppslängd, kön och etnicitet påverkar lungfunktionen – hade 13 % av populationen avvikande resultat.

Andelen rökare var 1 av 4 bland personer med nedsatt lungfunktion och 1 av 10 bland personer med normal lungfunktion. Andelen icke-rökare var 1 av 3 bland personer med nedsatt lungfunktion och 1 av 2 bland personer med normal lungfunktion.

Under en tidsperiod på 6 år avled 29 % av studiepopulationen. Mortaliteten var högre bland personer med nedsatt lungfunktion (>30 %) än bland personer med normal lungfunktion (<20 %) särskilt om strikta diagnoskriterier tillämpades.

Enligt breda diagnoskriterier observerades i den kvarvarande studiepopulationen under de sex åren på 2000-talets första decennium, motsvarande en sammanlagd risk-tid på 4646 personår, 131 fall av nedsatt lungfunktion. Incidenstalet – övergångsintensiteten från ett tillstånd med normal lungfunktion till ett tillstånd med nedsatt lungfunktion – beräknades till 0.0282 per personår (131/4646). Med strikta diagnoskriterier beräknades incidenstalet till 0.0117 per personår (61/5223) och med tydliga gruppskillnader (kvinnor>män; rökare>icke-rökare).

Källa: Luoto JA, Elmståhl S, Wollmer P, Pihlsgård M. Incidence of airflow limitation in subjects 65-100 years of age. Eur Respir J 2015; publicerad online 17 december, 2015 as doi: 10.1183/13993003.00635-2015.

Läs mer om de två olika diagnoskriterierna för KOL:

<http://www.lakartidningen.se/Klinik-och-vetenskap/Nya-ron/2016/02/Tva-diagnoskriterier-for-KOL-gav-helt-olika-bild-av-riskfaktorer/>